

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор

Набока О.Г.

” серпня 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
другого (магістерського)
рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)

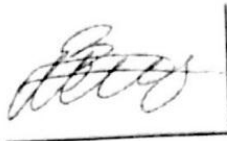
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мова і література
(англійська))»
(назва програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробник:
Мельник В.В., доктор філософських наук, професор кафедри філософії,
історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Рецензенти:

Лисенко Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української
мови та літератури ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний
університет»;

Емельяненко Г. Д., доктор філософських наук, професор кафедри
філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії,
історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Федь В.А.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (мова і
література (англійська))

Керівник групи забезпечення Глущенко В.А.
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“28” серпня 2020 р.

протокол №1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи здобувачів– 5	16 год.	6 год.
	Практичні	
	14 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	108 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою формування у здобувачів філософської парадигми наукового мислення, осмислення філософської методології як конструктивної основи наукового пізнання дійсності, сучасних наукових парадигм; надання знань, що відповідають сучасному рівню розвитку даної дисципліни та державному освітньому стандарту вищої професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Філософія освіти і науки»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1 – Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК2 – Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК6 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ФК8 – Здатність до застосування наукових методів пізнання в освітньому процесі; проведення критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності; використання сучасних освітніх технологій та</p>	<p>ПРН1 – Вільно використовувати державну та іноземну мови в ситуаціях професійної комунікації як усно, так і письмово.</p> <p>ПРН2 – Уміє бути професійно відповідальним, демонструючи сумлінність та активність до праці, чуйність, вимогливість, тактовність та принциповість до колективу, самокритичність та самоконтроль.</p> <p>ПРН4 – Демонструє здатність виявляти, ставити проблему та через її всебічне вивчення знаходити професійне вирішення.</p>	<p>Словесні методи: інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);</p> <p>Практичні методи: практичні заняття, діалог, дискусії, робота в групах, робота в парах, «мозкова атака», «мозковий штурм», метод рефлексії;</p> <p>Наочні методи: методи спостереження, ілюстрації, демонстрації, презентації, метод створення ментальних карт;</p>	<p>Спостереження за активністю здобувачів, доповідь, есе, наукове повідомлення, презентації, виконання контрольних завдань, екзамен.</p>

<p>інновацій для оптимізації освітнього процесу.</p>	<p>ПРН6 – Здатний критично мислити, розв’язувати професійні задачі, аналізувати, моделювати, регулювати, організовувати та спрямувати освітній процес; уміє визначити стратегію принципів пізнання суб’єктів професійно-педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН18 – Уміє використовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; здатний проводити критичний аналіз, діагностику й корекцію власної педагогічної діяльності. Добирає й застосовує прогресивні освітні технології та інноваційні методики для забезпечення ефективності освітнього процесу.</p>		
--	--	--	--

Усього годин лекцій		16						6			
Тема 9 Філософські аспекти освітньо- педагогіч ного дискурсу			2								
Тема 10 Історико- філософські контексти науки і освіти			2								14
Тема 11 Освіта в глобалізо ваному світі			2					2			
Тема 12 Освіта і особистіс ть			2								
Тема 13 Наука в культурі сучасної євроінтег рації .			2								
Тема 14 Динаміка науки як процес породжен ня нового знання			2					2			
Тема 15 Методоло гія наукового дослідже ння			2					2			14
Усього годин практичних занять			1 4					6			
Тема 16 Освіта як феномен культури						25					20

та соціальний інститут												
Тема 17 Інновації в сучасній освіті: перспективи-ризикі-сподівання						20						20
Тема 18 Типи наукової раціональності						20						20
Тема 19 Етичні аспекти науки ХХІ століття						25						20
Усього годин СР						90						80
Усього годин	120	16	14			90	6	6				108

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Філософія освіти в структурі філософських знань	2	2
2	Феномен сучасної освіти в історико-філософському дискурсі	2	2
3	Освіта як вид духовного виробництва і соціальний інститут	2	
4	Феномен особистості і філософське осмислення можливостей освіти	2	
5	Предметна сфера філософії науки	2	2
6	Виникнення науки і основні стадії її розвитку	2	
7	Філософія мови в науці.	2	
8	Методологічний арсенал науки	2	
Разом		16	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна

		форма	форма
1	Філософські аспекти освітньо-педагогічного дискурсу	2	
2	Історико-філософські контексти науки і освіти	2	
3	Освіта в глобалізованому світі	2	2
4	Освіта і особистість	2	
5	Наука в культурі сучасної цивілізації	2	
6	Динаміка науки я процес породження нового знання	2	2
7	Методологія наукового дослідження	2	2
Разом		14	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Історико-філософські контексти науки і освіти		14
2	Методологія наукового дослідження		14
3	Освіта як феномен культури та соціальний інститут	25	20
4	Інновації в сучасній освіті: перспективи-ризик-сподівання	20	20
5	Типи наукової раціональності	20	20
6	Етичні вченого та академічна доброчесність науки XXI століття	25	20
Разом		90	108

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	не прийнято

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	1	0,5	5	2	8	5
T2	1	0,5	5	2	7	6
T3	1	0,5	5	2	7	5
T4	1	0,5	5	2	7	5
T.5	1	0,5	5	2	7	5
T.6	1	0,5	5	2	7	5
T.7	1	0,5			9	5
T.8	1	0,5	5	2	7	6

Разом	8	4	35	14	57	42
--------------	----------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

**Розподіл балів, що присвоюються здобувачам, із розподілом за темами
(заочна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	5	1			6	4
T2						4
T3			10	7	6	4
T4					6	4
T.5	5	1,5	10	7	6	4
T.6	5	1,5			8	4
T.7			10	7	8	4
T.8					8	4
Разом	15	4	30	24	55	32

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є спостереження за активністю здобувачів, завдання для поточного та підсумкового контролю, тести, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, екзамен.

Екзаменаційні питання

1. Наука і освіта як предмет філософської рефлексії.
2. Загальна характеристика основних проблем філософії науки.
4. Наука в системі культури. Багатоаспектність феномена науки.
5. Співвідношення світоглядних, філософських, методологічних, логіко-гносеологічних і соціологічних аспектів науки.
6. Соціальна сутність та функції науки.
7. Виникнення науки і закономірності її розвитку.
8. Основні історичні етапи розвитку науки.
9. Гносеологічна проблематика в історико-філософському дискурсі.
10. Концепції істини у філософії.
11. Постпозитивізм: головні ідеї та персоналії.
12. Концепція критичного раціоналізму К.Поппера.
13. Теорія наукових революцій Т.Куна.
14. Методологія науково-дослідницьких програм І. Лакатоса.
15. "Методологічний анархізм" П.Фейерабенда.
16. Наукове знання як система, його особливості і структура.
17. Принципи верифікації та фальсифікації як способи демаркації наукового та ненаукового знання.
18. Диференціація та інтеграція наук.
19. Наукова картина світу, її історичні форми і функції.
20. Форми становлення і розвитку наукового знання: факт, проблема, ідея, гіпотеза, теорія.

21. Тенденції розвитку сучасної науки.
22. Ідеали та норми наукового дослідження.
23. Сутність і структура науково-пізнавальної діяльності.
24. Раціональне та ірраціональне в пізнавальній діяльності.
25. Рівні і форми пізнання.
26. Критерії науковості знань.
27. Класифікація наук.
28. Наукове та позанаукове знання в сучасній культурі.
29. Структура і функції наукової теорії. Закон як ключовий елемент теорії.
- 30.** Методологічний арсенал науки.
31. Наука як теорія і метод.
32. Сутність і структура наукового методу пізнання.
33. Класифікація наукових методів.
34. Характеристика методів емпіричного дослідження.
35. Характеристика методів теоретичного дослідження.
36. Наукові традиції та наукові революції. Типи наукової раціональності.
37. Метод і методологія.
38. Метод, методологія і методика: сутність і співвідношення понять.
39. Технократія і технофобія як крайні світоглядні оцінки НТР і її соціальних наслідків.
40. Етичні проблеми науки ХХІ ст. Сцієнтизм та антисцієнтизм.
41. Філософсько-педагогічні ідеї античності.
42. Категоричний імператив І.Канта як основа освітньо-педагогічних взаємодій.
43. Філософсько-педагогічні ідеї Г.Сковороди в сучасній освітній практиці.
44. Принцип «спорідненої праці» у філософії Г.Сковороди та його актуальність у сучасній освітній практиці.
45. Вища освіта в Україні в контексті сучасних цивілізаційних змін.
46. Філософія освіти в структурі філософських знань.
47. Умови та фактори виникнення філософії освіти. Комплексний (інтегративний) характер філософії освіти.
48. Етико-філософські засади освітнього процесу.
49. Протистояння науково-технічної та гуманітарно-культурологічної парадигм в дискусіях про освіту.
50. Сутність і функції неперервної освіти.
51. Освітні ідеї в некласичній філософії (позитивізм, прагматизм, екзистенціалізм).
52. Соціокультурні контексти освіти : освіта і держава, освіта і наука, освіта і церква, освіта і родина.
53. Феномен особистості і філософське осмислення можливостей освіти.
54. Роль освіти в динаміці механізмів соціальної взаємодії, в особистому і публічному житті сучасної людини.
55. Мета і особливості трансформації системи освіти в Україні в контексті глобалізаційних процесів сучасності.
56. Освіта як чинник стратифікації суспільства та соціальної мобільності.

57. Наука і освіта: характер взаємозв'язків і перспективи взаємодії.
 58. Сутність і форми демократизації сучасної освіти.
 59. Освіта як стратегічний ресурс розвитку суспільства. Вплив глобалізації на сучасні університети.
 60. Освіта в інформаційному суспільстві: проблеми і перспективи.

7. Рекомендована література

Основна

1. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків.: ХНАУ, 2017. 272 с.
2. Данильян О. Г. Філософія : підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 432 с.
3. Добронравова І.С. Практична філософія науки. Збірка наукових праць. Суми: Університетська книга, 2017. 352 с.
4. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172с.
5. Філософія освіти і науки : навч. посібн. / І.С. Алексейчук та ін. 2-ге вид. переробл. та доповн. Слов'янськ: Вид-во Б. Маторіна, 2019. 365 с.

Допоміжна

1. Абізова Л.В. Феномен особистості і філософське осмислення можливостей освіти "Дні науки філософського факультету – 2017", Міжн. наук. конф. (2017; Київ). Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2017. Ч. 8. С.140 - 145..
2. <https://drive.google.com/file/d/1U4FWyXsXatx7EuuEvHw1JYkUvRKOWdG6/view?usp=sharing> Національна академія педагогічних наук України — 25 років [інформаційний довідник]. Київ: Видавничий дім «Сам», 2017. 144 с.
3. https://drive.google.com/file/d/1tGrKFIMOY8WlQz9LR_9Co06JVZh3MrZF/view?usp=sharing Національний освітньо-науковий глосарій. Київ: ТОВ «КО НВІ ПРІНТ», 2018. 524с.
4. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
5. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): збірник наукових праць / За ред. Кременя В. Г. Київ : Сам, 2017. 400 с..

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
2. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
4. Філософський клуб <http://filos-club.ru/autor/skorodumova/pubskor1/>
5. Педагогічні ідеї Тараса Григоровича Шевченка (Чавдаров С. Х.) <http://sokrat.kompvn.top/biblioteka/>
6. Виховати вихователя (Босенко В.О.)
<http://sokrat.kompvn.top/biblioteka/>
7. Філософія науки
https://www.youtube.com/watch?v=fROxJJ4AhJE&list=PLrNWIOKbGQnBAFCYUefo3Pyu4yx_I6AXWQ
8. Бестселери Юваля Ноя Харарі PRO et CONTRA Андрій Баумейстер і Володимир Соловійов https://www.youtube.com/watch?v=h7i6E2r_oHk
9. Освіта майбутнього. Володимир Крамник и Андрій Баумейстер <https://www.youtube.com/watch?v=0LpOvgoj04E>
10. Філософія освіти Е. Ільєнкова.
<https://www.youtube.com/watch?v=3Zh3T5LKLZo>
11. А.Баумейстер. Як правильно побудувати самоосвіту.
<https://www.youtube.com/watch?v=-olbejpl9Gs&t=1s>

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс «Філософії освіти і науки»

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=149>.